

CURS DE CATALÀ A DISTÀNCIA NIVELL D

PAUTES D'ESTUDI DE LA UNITAT 10

Cada vegada som més a prop del final. Avui comencem l'estudi de la unitat 10, que, com sempre, es divideix en 5 àrees.

L'Àrea 1, Comprensió i expressió escrites (pàg. 380-381), treballa la **comprensió lectora** d'un text. També permet repassar els coneixements pràctics del sistema lingüístic a partir d'un dictat.

L'Àrea 2, Expressió escrita (pàg. 382-387), enceta el tema de les convencions estilístiques analitzant l'**ús de les majúscules i minúscules**. "La funció bàsica d'un text és assegurar la comunicació. Perquè un text, en aquest cas escrit, sigui comprensible, a part de la redacció o exposició ordenada del contingut, hi ha uns recursos gràfics que contribueixen a fer-lo més entenedor. Un d'aquests recursos és l'ús de les majúscules" (*Majúscules i minúscules*. Col·lecció "Estudis i Propostes, 1", Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 2004). Us recomano que completeu les explicacions del llibre a partir de la consulta de l'[opuscle](#) esmentat.

L'Àrea 3, Coneixements pràctics i teòrics del sistema lingüístic (pàg. 388-415), es divideix en 4 blocs diferents.

Fonètica i ortografia (pàg. 388-393) – en aquest apartat es repassa l'ortografia de les consonants fricatives palatals sonores (**j/g**), de les fricatives palatals sordes (**x/ix**) i de les africades palatals sordes (**tx/ig**). Fixeu-vos, sobretot, en els tres sons que pot representar la grafia **x** i les conseqüències que aquest fet pot tenir a l'hora d'escriure.

Morfologia (pàg. 393-400) – aquest apartat està centrat en l'estudi dels adverbis i les locucions adverbials. Els **adverbis** són mots invariables que complementen el verb (*La nena menja **molt***). Ara bé, l'adverbi també pot complementar un adjectiu (*El noi més **alt** és en Joan*) o un altre adverbi (*La seva filla llegeix molt **bé***). Quan els adverbis estan compostos de dues o més

paraules, formen unitats que s'anomenen **locucions adverbials**: *al migdia, a dins, gens ni mica*. Tant els adverbis com les locucions adverbials poden ser de diferents classes: manera, lloc, temps, quantitat, afirmació, dubte, negació...

Recordeu:

1) Quan coincideixen dos o més adverbis en *-ment*, no suprimim mai la terminació *-ment* del primer, sinó que mantenim la terminació de tots els adverbis, o bé suprimim la terminació del segon i successius (*ràpidament i decididament; ràpidament i decidida*).

2) No s'ha de confondre *alhora* (adverbi)/*a l'hora* (preposició + sintagma nominal); *aleshores* (adverbi)/ *a les hores* (preposició + sintagma nominal).

*Li han portat l'entrepà i el suc de taronja **alhora**.*

***A l'hora** de sopar sempre té son.*

***Aleshores** em va agafar la mà.*

***A les hores** d'entrada i sortida de l'escola, cal ser més puntual.*

3) Tampoc s'ha de confondre l'adverbi *quan*, que indica temps, amb l'adverbi *quant*, que indica quantitat.

***Quan** arribis, marxarem.*

***Quant** val aquest jersei?*

4) Igualment no s'ha de confondre l'adverbi de quantitat *gens* i el pronom *res* (cap cosa).

*Aquesta pel·lícula no m'agrada **gens**.*

*No hi ha **res** que em pugui fer canviar d'opinió.*

5) L'adverbi *tant* pren la forma *tan* quan precedeix un adjectiu, un adverbi o una locució adverbial.

No mengis **tant**.

No vagis **tan** de pressa.

6) *Massa* significa 'en grau excessiu', 'més que no convé' (o 'que no cal'). En frases negatives, interrogatives o condicionals només és correcte si no significa 'gaire'.

No vinguis **gaire** tard (i no pas: *No vinguis massa tard*).

7) *Molt* equival a 'en grau considerable'. És poc recomanable quan va darrere de *no* o de *sense* i també en frases interrogatives o condicionals. En aquests casos val més emprar *gaire*.

No vinguis **gaire** tard (i no pas: *No vinguis molt tard*).

8) Cal no confondre l'adverbi *potser* amb la perífrasi verbal *pot ser*.

Potser és millor que *truquis al metge*.

No **pot ser** que encara no hagi arribat.

9) *Cap*, *gens*, *enlloc*, *mai*, *ningú*, *res* tenen un valor positiu en frases interrogatives i condicionals, i també en certes frases que expressen la raresa o la dificultat. Naturalment, quan tenen un valor positiu no admeten l'adverbi *no*.

Si coneixes **cap** noia que busqui feina, digues-m'ho.

Si els trobes **enlloc**, avisa'm de seguida.

Us adjunto a aquest document una explicació complementària sobre els [adverbis](#) extreta del Servei d'Autoformació en Llengua Catalana de la Universitat Pompeu Fabra.

Sintaxi (pàg. 400-409) – en aquest apartat es treballa l'**oració subordinada adverbial**, també anomenada circumstancial, que equival a un sintagma

CENTRE DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DE GIRONA

Oficina de Català de Calonge

Pl. Major, 2 - 17251 Calonge - calonge@cpl.cat - Telèfon 972 66 04 81 - Fax 972 60 94 32

adverbial i fa la funció de complement circumstancial. Tingueu en compte que les oracions subordinades són aquelles que depenen d'una altra oració principal pel que fa al seu significat (per elles mateixes no tenen sentit complet) i tenen una funció gramatical dins d'aquesta oració (en aquest cas, la mateixa que faria l'adverbi). Les oracions subordinades adverbials poden ser de diferents classes:

- de lloc: *Ens trobarem **on diguis**.*
- de temps: ***Quan vulguis**, hi anirem.*
- de manera: *Fes-ho **com vulguis**.*
- comparatives: *És tan simpàtic **com ens va dir**.*
- consecutives: *Explica-li-ho **de manera que t'entengui**.*
- condicionals: ***Si t'afanyes**, agafaràs el tren.*
- concessives: ***Encara que m'hi convidi**, no hi aniré.*
- finals: *Ho he endreçat **a fi que ho trobem fàcilment**.*
- causals: *M'hi vull associar **perquè m'interessa**.*

Lèxic (pàg. 430-415) – aquest apartat està dedicat a les sigles, acrònims i símbols. **La sigla** és la lletra o lletres, generalment inicials, de noms d'associacions, d'empreses, de publicacions, d'instruments, etc., que s'utilitzen en comptes del nom sencer (IVA per impost sobre el valor afegit). **L'acrònim** és un tipus d'abreviació que s'obté a partir del truncament dels components del sintagma, sense que necessàriament aquests formants hagin de ser inicials de paraula ni hagin de correspondre's amb síl·labes (*Benelux* per **Belgié**, **Nederland**, **Luxembourg**). Finalment, el símbol és un tipus d'abreviació acceptada internacionalment que s'usa per representar un concepte o una operació. Es formen sense punts ni tampoc no es col·loca cap punt al final del símbol (10 km). Podeu consultar les abreviacions més freqüents al *Diccionari d'abreviacions* de J. M. Mestres i Serra i J. Guillén i Sánchez, editat per Enciclopèdia Catalana, el 1992 o bé a l'opuscle [Abreviacions](#). Col·lecció "Criteris Lingüístics, 2" de la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, 2005.

L'Àrea 4, Marc sociolingüístic i històric de la llengua (pàg. 416-419), analitza l'estat jurídic actual de la llengua catalana a partir de diferents textos legals com ara la Constitució espanyola, els estatuts d'autonomia de Catalunya, del País Valencià i de les Illes Balears o la Llei de política lingüística a Catalunya de l'any 1998.

L'Àrea 5, Expressió oral (pàg. 420-421), continua fent propostes per treballar l'expressió oral en diferents àmbits. Recordeu que cal tenir en compte les pautes que s'han anat donant en relació amb aquest tema a les unitats inicials del llibre.

Calonge, novembre de 2010

CENTRE DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DE GIRONA

Oficina de Català de Calonge

Pl. Major, 2 - 17251 Calonge - calonge@cpnl.cat - Telèfon 972 66 04 81 - Fax 972 60 94 32